№ 38. Piątek 15 Lutego 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z poczta kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. - Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Sprawy ministerstwa wyznań i nauk pod zarządem ministerstwa stanu. — Doniesienia z Węgier.)

Wiedeń, 12. lutego. Jego c. k. Apostolska Mość raczył przyjmować wczoraj przed południem wiele osób prywatnych na audyencyi.

— *Gazeta wiedeńska* ogłasza w części urzędowej: „Ponieważ sprawy byłego ministerstwa wyznań i nauk przeszły do ministeryum stanu, ustaje z dniem 14. lutego protokoł podawczy ministerstwa wyznań i nauk, i wszelkie podania w odnośnych sprawach odbierane będą od tego dnia w protokole podawczym ministerstwa stanu.

— Wirgil Szilaghi nazwał w mowie swojej przyjaciół spokojnego pojednania „partyą austryacką.“ Na to powiada dziennik *Hirnök*: „Ta część narodu, która usiłuje porozumieć się z Austryą i na podstawie konstytucyi przywieść do skutku spokojne pojednanie, jest partyą prawdziwie węgierską, albowiem nierozwaga popchnie kraj prędzej lub poźniej do rewolucyi, a zupełne zerwanie z Niemcza odda go pod obcą opiekę.“

— Jego Eminencya kardynał arcybiskup zagrabski wydał do duchowieństwa swojej dyecezyi na prośbę konferencyi banalnej okolnik z wezwaniem, ażeby w obec fałszywych, przez nieprzyjaciół wolności i ojczyzny rozsiewanych pogłosek, jakoby zamierzano przywrócić pańszczyznę i odebrać ludowi uzyskaną konstytucyę, starali się duchowni oświecać lud i napominali go do spokojności i porządku.

Wykaz

dochodów i wydatków monarchii austryackiej w roku administracyjnym 1860.

Z poprzedniego zestawienia dochodów i rozchodów monarchii austryackiej w roku administracyjnym 1860 i porównania ich z dochodami i rozchodami roku administracyjnego 1859 okazują się z wyłączeniem sum przypadających na odstąpioną część Lombardyi w administracyjnym roku 1859 *), następnie dochodów i rozchodów tyczących się funduszu umarzającego w obydwu latach następujące rezultaty:

	W roku administracyjnym 1860	1859	W roku administracyjnym 1860 więcej	mniej
I. Dochody państwa:				
Obrót rzeczywisty				
1. Stałe podatki .	99,700.000	94,400.000	5,300.000	—
2. Niestałe podatki	179,300.000	149,100.000	30,200.000	—
3. Przych. z własności państwa, następnie górnictwo i mennictwo .	8,900.000	7.500.000	1,400.000	—
4. Różne przychody	11,200.000	8.900.000	2.300.000	—
5. Pieniądze z kupna dóbr państwa	3,700.000	900.000	2,800.000	—
Razem . .	302.800 000	260,800.000	42,000.000	—
II. Rozchody państwa:				
A. Do rzeczywistego obrotu należące wydatki.				
a) Najwyższy dwór najwyż. dyrekcya centralna i administracya cywilna .	104,500.000	106,900.000	—	2,400.000
b) Wojskowość i marynarka a mianowicie:				
wojskowość . . .	126,600.000	292,200.000	—	165,600.000
marynarka . . .	9,100.000	8,900.000	200.000	—
c) Subwen. i gwarancye procentów dla różnych przedsiębierstw przemysłowych . . .	4,000.000	4,500.000	-	500.000
d) Potrzeba długu państwa	101,400 000	104.900.000	—	3,500.000
Suma . .	345,600.000	517,400.000	—	171,800.000
B. Nienależące do rzeczywistego obrotu wydatki.				
a) Stosowne do ugody umarzanie długu	15.500.000	15,000.000	500.000	—
b) Ulokowanie kapitału	6,500.000	9.300.000	—	2,800.000
Suma . .	22,000.000	24.300.000	—	2,300.000
Główna suma rozchodów	367,600.000	541,700.000	—	174,100.000
III. Porównanie przychodów państwa z rozchodami.				
Przychody państwa rzeczywistego obrotu	302,800.000	260,800.000	42,000.000	—
Rozchody państwa rzeczywistego obrotu	345.600.000	517.400.000	—	171,800.000
Niedobór rzeczywistego obrotu .	42,800.000	256,600 000	—	213,800.000
Do tego nienależące do rzeczywistego obrotu wydatki .	22,000.000	24.300.000	—	2,300.000
Ogółowy niedobór	64,800.000	280,900.000	—	216,100.000

*) Przypadające na odstąpioną część Lombardyi dochody wynosiły w roku 1859 12,780.000 zł., a rozchody 6,700 000 zł.; przeto wynikała dla publicznego skarbu przewyżka 6,000.000 zł.

IV. Nadzwyczajne czyli działaniami kredytu uskutecznione przychody wynosiły w administracyjnym roku 1861, a mianowicie:

a) na lombardzkiej indemnizacyi długu państwa . .	21,700.000
b) wpłaty na rządową loteryjną pożyczkę z r. 1860 w gotówce	41,300.000
c) większy rozchód w asygnacyach hypotekarnych .	7,700.000
d) wszystkie inne nadzwyczajne czyli działaniami kredytu uskutecznione przychody po odtrąceniu nadzwyczajnych lub działaniami kredytu uskutecznionych rozchodów	2,500.000
Razem	77,200.000

Wykazany powyżej sub III. ogółowy niedobór rzeczywistego obrotu włącznie z stosownem do ugody umarzaniem długu i lokacyą kapitału wynosił 64,800.000

Powiększyły się przeto stany kasy o złotych w. a. 8,400.000

Z c. k. ministeryum finansów.

Wiedeń, 6. lutego 1861.

Hiszpania.

(Posiedzenie w Kortezach. — Stan finansów.)

Madryt, 2. lutego. Minister finansów uczynił na posiedzeniu izby deputowanych następujące oświadczenie: „Popełniamy wielki błąd twierdząc, że suma, która jest przeznaczona na amortyzacyę długu, jest nieznaczna. Przypuściwszy liczbę 1333 milionów realów jako domniemaną wartość dóbr klasztornych, i potrącmy ztąd 650 milionów realów na nadzwyczajne wydatki, to pozostanie jeszcze bardzo znaczna suma na amortyzacyę potocznego długu.“ Pan Estrada nadmienia na to imieniem komisyi, że cena 1333 milionów, którą podają za dobra klasztorne, jest nadzwyczaj mała, i że rezultat przedaży okaże pewnie 2000 milionów realów. Według zestawienia ogłoszonego w *Epoca* jest teraz sytuacya hiszpańskiego skarbu względnie bardzo pomyślna, jak to się pokazuje, mianowicie z bardzo punktualnego teraz płacenia procentów. W ciągu jednego

miesiąca wypłacono 112,386.769 realów, prawie całą kwotę procentów półrocza, a nawet na sumy jeszcze zaległe leżą przygotowane fundusze w ministeryum finansów. Zwłoka pochodzi tylko z niepunktualności, z jaką bywają przedkładane obligacye pod wypłatę procentów.

Anglia.

(Wiadomości bieżące.)

Londyn, 9. lutego. Gazeta urzędowa podaje nadesłane od rządu sardyńskiego ogłoszenie blokady Gaety z dodatkiem, że rząd sardyński będzie trzymał się przytem deklaracyi kongresu paryskiego z 16. kwietnia 1856 co do przywilejów mocarstw neutralnych.

(Posiedzenie parlamentu z dnia 6. lutego.)

W izbie niższej dnia 6. lutego oświadczył sekretarz stanu dla Indyi sir Wood na interpelacyę, że pożyczka indyjska w kwocie 3,000.000 funt. sztr. przeznaczona tylko na budowę kolei. S. Fitzgerald wykazuje, że mowa tronowa nie wyjaśnia dokładnie polityki zewnętrznej, i rozbiera depesze lorda Russell z sierpnia i października w sprawie włoskiej. Nie gani tego, że rząd przyjął zasadę nieinterwencyi, lecz to, że udając się za najgorliwszego zasady tej zwolennika ogłasza dokumenta, zostające w zupełnej z tą zasadą sprzeczności. Depesza z października nie zgadza się wcale z depeszą sierpniową, i nigdy jeszcze żaden rząd nie wydał noty równie niebezpiecznej. Przyjęto w niej, mianowicie tę niebezpieczną zasadę, że naród może być sam sędzią pomiędzy sobą i swym Monarchą co do krzywd doznanych, i że ten rząd lub naród nie przekracza prawa publicznego, który w takim razie niesie pomoc uciśnionemu narodowi. Taka teorya nie zgadza się z zasadą nieinterwencyi. Mowca zapytuje następnie o stosunki z Francyą, i azali słowa „serdeczne porozumienie“ mają się ściągać także do Francyi; zapytuje także kiedy ustąpi francuskie wojsko z Syryi, z dodatkiem, że uważa za niebezpieczne przedłużyć termin wyprawy.

Lord Russell odpowiada, że Fitzgerald źle zrozumiał jego depeszę wysłaną w październiku. Nierozsądkiem jest chcieć stawiać zasadę ogólną bez wyjątku, i każden opór ludu przeciw swemu Monarsze do jednej zaliczać kategoryi. W Grecyi i Belgii w podobnym razie wmięszały się mocarstwa, i krok ten uznano za sprawiedliwy. Lord Russell odczytuje dosłownie depeszę, o której mowa, i dowodzi, że Król sardyński miał prawo pójść na pomoc Neapolitanom. Co do Syryi oświadcza, że Francya podała tak ważne powody przemawiające za tem, ażeby przedłużyć wyprawę, że uważa to za zgodne z dobrem wszystkich stron, i że Sułtan oświadczył gotowość przysłać pełnomocnika na konferencye w tej sprawie, chociaż zdaniem jego wojsko francuskie mogłoby już odejść bez niebezpieczeństwa dla mieszkańców Syryi i dla Maronitów. Jeżeli Sułtan zgadza się na konferencye, Anglia jest gotową również wziąść w niej udział. Co do ogólnych stosunków z Francyą rząd nie ma żadnych samolubnych widoków, i tuszy, że Cesarz Francuzów odrzuci rady tych, którzy mniemają, że zaburzenie wojny podniosą potęgę Francyi. Przeciwnie pokój przyniesie największe dla Francyi korzyści. Było to, temi słowy kończy lord Russell mowę swoją, zdaniem mocarstw, które w roku 1814 wkroczyły w granice Francyi, że dla bezpieczeństwa Europy potrzeba, aby Francya była potężną i wielką. Od tego czasu Francya wzrosła w potęgę i znaczenie. Rozszerzyły się jej granice, wzrosła oświata ludności. Wyroby jej przemysłu poszukiwane nietylko w Europie, lecz po wszystkich krańcach świata. Monarcha Francyi nie może lepiej zapewnić pomyślności państwa, jak trzymać się stale drogi pokoju i utrzymać ten kraj wielki i pełen chwały na tem stanowisku, na jakiem się obecnie znajduje, którego nie potrzebujemy mu zazdrościć, lecz który wszyscy podziwiamy głównie dlatego, iż posiada ludność tak waleczną i oświeconą, jak żaden kraj inny. W takim stanie rzeczy nie widzę powodu, dlaczego nie mielibyśmy iść ręka w rękę z Francyą, równie jak i inne mocarstwa europejskie. Nie podzielam wcale obawy Monarchy, który właśnie wstąpił na tron, jakobyśmy byli w przededniu wielkiego zaburzenia. Tuszę, że to złe da się odwrócić, a pokój będzie utrzymany. Wiem zarazem, że Anglia w każdym razie potrafi utrzymać swą godność i niezawisłość.

Projekt adresu przyjęto w całości, i uchwalono, że cała izba doręczy go Królowej. Nazajutrz zebrała się izba o godzinie 2giej z południa, i we 20 minut poźniej udał się prezes izby w karecie ceremonialnej, w towarzystwie urzędników izby do pałacu Bukingham, aby doręczyć Królowej Jmci odpowiedź izby niższej na mowę tronową. Lordowie Palmerston i Russell i wielu innych członków izby jechało w swoich powozach, większa część jednak szła pieszo parkiem i stanęła u bramy pałacu wraz z karetą prezesa i resztą jadących.

Francya.

(Czynności ciała prawodawczego; senatu. — Wiadomości bieżące. — Stan Francyi ze sprawozdania w senacie.)

Paryż, 9. lutego. Ciało prawodawcze wybrało wczoraj swoich sekretarzy: pana Vernier, hr. Joachima Murata, Saint Germaina, margrabię Talhouet, barona Davida i hrabię Le Peletier d'Annay.

W przyszły piątek zbierze się ciało prawodawcze po raz pierwszy na tajne posiedzenie, a to dla obrady nad wnioskiem względem zmiany postanowień o areszcie osobistym. Zdaje się, że koszta utrzymania, które składają wierzyciele dla dłużników, będą o $^1/_3$ część podwyższone. Dotąd wynosiły 1 franka dziennie.

— Większość komisyi adresowej w senacie nie sprzyja równie zjednoczeniu Włoch, jak i reformom we Francyi. Także pan Bourqueney miał w mowie swojej rozwodzić się szeroko o układach i stypulacyach zuryskich, i ganić wielce postępowanie Piemontu. Natomiast bronił bardzo gorąco sprawy Papieża i Króla neapolitańskiego. Papież przysłał niedawno własnoręczny list do Cesarza, gdzie wyraża się bardzo cierpko o nowym stanie rzeczy we Włoszech. Margrabia Cadore przybył tu z ważnemi depeszami z Rzymu. Pierwszy sekretarz francuskiej ambasady w Neapolu pan Aymé d'Aquin, który po odwołaniu barona Brenier pozostał w Neapolu, miał przysłać Cesarzowi raport, w którym przedstawia położenie Sycylii w świetle bardzo niepomyślnem dla urzeczywistnienia sardyńskich planów anexyi.

— Obraz sytuacyi Francyi, przedłożony senatowi i ciału prawodawczemu, podaje w rozdziele o sprawach zagranicznych obszerny przegląd polityki rządu od traktatu zawartego w Villafranca, a w końcu powiada co do anexyi średnio-włoskich i alpejskich:

„Dokonana wbrew rady Francyi anexya w środkowych Włoszech, której skutkiem było utworzenie potężnego Królestwa zmusiła Francyę co do stoków Alp dopełnić pewnych obowiązków względem siebie samej. Wcielenie Sabaudyi i Nissy, jak również połączone z tem zatargi z Szwajcaryą, wyjaśnia i usprawiedliwia rząd w znany sposób. W sporze między Papieżem i Sardynią nie mogła interweniować Francya niechcąc wywoływać większych jeszcze trudności. Nie mogła nic więcej uczynić, jak doradzać w drodze dyplomatycznej a w końcu zerwać stosunki z Turynem. Królowi neapolitańskiemu mógł rząd cesarski okazać tylko sympatye, jaką obudzała w nim ta ofiara systemu politycznego, którego Franciszek II. nie chciał zmienić w stosownej chwili, ale którego sam nie był twórcą. Co do zjazdu w Warszawie zawiera ten przegląd kilka nowych szczegółów. Oto na oznajmienie Rosyi, że pragnęłaby przywieźć do skutku powszechne porozumienie między głównemi mocarstwami odrzucając przytem z góry wszelkie osobne układy bez udziału Francyi *(en repoussant d'avance toute idée d'une entente particulière en dehors de la France)*, — na to oznajmienie oświadczyła Francya w memoryale doręczonym w Petersburgu, że nie ma żadnego udziału w nadużyciach rządu sardyńskiego. Piemont przedsiębrał na własne niebezpieczeństwo rozmaite kroki, które rozszerzyły panowanie jego aż do Neapolu i Palermu, a jeśliby mimo rad całej Europy idąc za prądem namiętności zechciał rozpocząć wojnę z Austryą, zganiłaby mu to Francya jak najmocniej i niemógłby już liczyć wcale na jej pomoc. My — powiada przegląd dalej — nie bralibyśmy żadnego udziału w walce między Austryą i Piemontem, ograniczając się tylko na utrzymaniu korzyści, które Cesarz i Francya mogą uważać za swoje dzieło, a które armia nasza krwią swoją okupiła, t. j. skutków pokoju zawartego w Villafranca. Ta deklaracya udzielona została dwom drugim mocarstwom w Warszawie, i znalazła uznanie tak co do umiarkowania rządu cesarskiego, jak i pod względem przedstawionego w niej niebezpieczeństwa obcej interwencyi. „Gabinety pragnęły wprawdzie, ażeby wyrażone w tej deklaracyi zdania Francyi przyjęte zostały za podstawę niezwłocznego porozumienia się, ale na udzielone z naszej strony wyjaśnienia poznały mocarstwa, że nie moglibyśmy zająć stanowiska w żadnym innym wypadku, tylko w przytoczonym (to jest w razie uderzenia Piemontu na Austryę).“ — W ogóle po wypadkach w południowych Włoszech i po zjeździe warszawskim nie zmienił się wcale stosunek między mocarstwami głównemi, i wszystkie zdawały się być przekonane równie jak Francya, że od zachowania zasady nieinterwencyi zawisł spokój powszechny, do czego też stosowały wszystkie swoją politykę. Austrya, której usposobienie szczególnie jest ważne, przyznawała, że polityka wstrzemięźliwości jest najrozsądniejszą w teraźniejszych stosunkach, i w korespondencyi prowadzonej z Francyą skutkiem zjazdu warszawskiego ponowiła zapewnienie, że nie myśli wcale występywać zaczepnie, wyjąwszy w razie zaatakowania swego terytoryum. Jeśli więc Włochy nierozpoczną wojny, która narażiłaby je na największe niebezpieczeństwo, można się spodziewać, że pokój nie będzie zakłócony. — Natomiast powstały nowe trudności na północy między rzeszą niemiecką a Danią. „Używając w tym względzie — powiada przegląd — wpływu naszego w duchu pojednawczym, przemawialiśmy zawsze za przyjaznem załatwieniem tej sprawy. Radziliśmy Danii odwrócić niebezpieczeństwo exekucyi związkowej czyniąc zadość żądaniom Niemczy, o ile są słuszne, i dogadzając życzeniom ludności.“ — Co do sprawy syryjskiej przytacza przegląd, że przy zbliżaniu się terminu ewakuacyi odzywał się rząd cesarski nanowo do mocarstw, by za pomocą konferencyi porozumiały się, ustąpienie wojsk francuskich z Syryi byłoby stosownem w tej chwili. Cesarz jest gotów ponosić jak dotąd tak i nadal bezinteresownie wszelkie ofiary, jakie wkłada na Francyę expedycya syryjska, albo też podzielić te trudy z drugim lub z kilkoma mocarstwami podług wyroku konferencyi. Potem następuje krótkie opisanie wyprawy chińskiej i spólnych działań z sprzymierzonymi Anglikami. — Dalej przechodzi przegląd na stosunki amerykańskich republik i przypomina przytem układy względem stosunków handlowych w roku 1860. — Następnie wspomina traktat z Anglią i układy względem traktatów ze związkiem celnym i z Belgią, jako też rewizyę traktatu handlowego z Turcyą. Przytem zwraca także uwagę na obrót internacyonalny.

W rozdziele o armii powiada przegląd: Oprócz 22 dywizyi krajowych istniały w roku 1860 czynne armie w Algieryi, Syryi, w Chinach i w Rzymie, a na to niewystarczał budżet zwyczajny. Utworzenie rezerwy armii jest jednym z najważniejszych wypadków

r. 1860 i nadaje armii najszacowniejsze żywioły istnienia. Dla korzystnych względów zaciągnęło się nanowo w dwóch miesiącach 14.000 wysłużonych żołnierzy; artylerya jest zupełnie uorganizowana; inżynierya rozszerzyła warownie w Lille i Tulonie; koszary w Marsylii i w obozie pod Chalons są na ukończeniu; i rząd przygotowuje nowy regulamin zaopatrzenia i administracyi armii. — Co do marynarki powiada: Oprócz zwykłego zadania musiała marynarka czynić zadość wszelkim wymaganiom wyprawy chińskiej. Rzeczywista siła floty francuskiej, parowa, składa się z 88 okrętów, mianowicie jest:

Okrętów liniowych	35,	nowych	12,	mieszanych	23,
Fregat pancernych	1	„	1		—
Fregat zwyczajnych	17	„	11	„	6
Korwet	7	„	7		—
Awizowych	28	„	28		—

Do utrzymania odpowiedniego stanu marynarki potrzeba zatrzymać przynajmniej budżet z r. 1857. Wszystkie morskie arsenały cesarstwa potrzebują znacznej naprawy, i muszą być połączone z sobą kolejami żelaznemi i telegrafami. Liczba wyższych oficerów została pomnożona; utrzymanie maszynistów polepszone, a czas służby majtków zmniejszony.“

Włochy.

(Doniesienia z Gaety.)

Gaz. di Gaeta ogłasza dzienny rozkaz, w którym królewski minister marynarki wyraża najzaszczytniejsze uznanie waleczności, jakiej dała dowód załoga jedynej królewskiej fregaty w porcie gaetańskim, podczas bombardowania dn. 22. stycznia. — Kapitan żandarmeryi, Govane, który tak długo bronił górskiej twierdzy, Civitella del Tronto przeciw Piemontanom, został mianowany pułkownikiem.

Do dnia 3. b. m. nie zmienił się jeszcze stan rzeczy w Mesynie. Cytadelę trzymają Neapolitanie, a w żywność zaopatrują się z miasta. Piemontanie przytem nie spuszczają z oka tego co się dzieje.

Niemce.

(Rozprawy w izbach pruskich. — Uchwały frankfurtskiego zgromadzenia prawodawczego.)

Berlin, 7. lutego. W izbie deputowanych przemówił minister Schleinitz w następujący sposób:

Deputowany Stavenhagen czyni zarzuty przeciw polityce rządu pruskiego co do Niemczy, jaką znajduje w artykułach gazety pruskiej. Izba pojmie, że nie mogę się wdawać w takie dyskusye. Nie do mnie należy odpowiadać za gazetę pruską. Rząd wyraził się już po wiele razy jakie stanowisko obrał co do reform niemieckich. W widokach potęgi, bezpieczeństwa i niezawisłości Niemczy pragnie także, aby siły narodowe silniejszym połączyły się węzłem i w tym duchu rozwijały się wewnętrzne instytucye związku. Teraz jak dawniej rząd jest tego zdania, że to się da osiągnąć jedynie na drodze spokojnego i prawnego rozwoju, przy sumiennem zachowywaniu praw każdej strony. Rząd mógł by z godnością w takim tylko razie wziąć inicyatywę w tej sprawie, gdyby mógł z pewnością liczyć na pomyślny skutek. Rząd ufając w zdrowy rozsądek niemieckich ludów, i w mądrość niemieckich rządów, jest tego przekonania, że wszystko co dobre i potrzebne przełamuje zwolna zapory, a wielkie zadanie będzie z czasem pomyślnie na spokojnej rozwiązane drodze. Na teraz nim to nastąpi zdaniem naszem, jest obowiązkiem nietylko każdego rządu, lecz każdego przyjaciela ojczyzny utrzymywać i ożywiać ducha narodowej zgody i narodowej niezawisłości. — Jesteśmy tego przekonania, że najświętszym obowiązkiem jest rządu starać się umocnić te podstawy, na których spoczywa bezpieczeństwo i wpływ Niemczy w Europie. W tym duchu rząd działa nieustannie. Dla tego zawiązał układy z rządem austryackim, w niezmiernie ważnej kwestyi militarnej i spodziewa się pomyślnego tych układów skutku, co oparty na doświadczeniu ma za konieczne i najstosowniejsze, jeżeli Niemcza ma dorość wielkiemu zadaniu militarnemu, które prędzej czy później będzie musiała rozstrzygać.

O ile ustęp umiarkowany adresu zgadza się z tym stanowiskiem rządu, niema nic przeciw niemu.

Lecz co do poprawki p. Stavenhagena rząd nie może się na nią zgodzić, iż poprawka ta sięga daleko po za to stanowisko. Lecz pomimo tego zapatrując się z samego tylko stanowiska pp. wnioskodawców radziłbym im cofnąć poprawkę. Przekonany jestem, że poprawka ta nietylko nie popiera ich własnych widoków, ale przeciwnie szkodzi im nawet. W tej ważnej kwestyi, o którą chodzi, tyle jeszcze jest zdań sprzecznych nietylko u rządów, lecz śród samegoż ludu, pomiędzy najświatlejszymi i najbardziej ojczyznę miłującymi osobami. Poprawka wasza panowie nie pojedna tych zdań, nie wyrówna sprzeczności, lecz ją uwydatni jeszcze i zwiększy. Nie łudźmy się i przynajmniej że w większej części Niemczy panuje jak najwyraźniejsza niechęć przeciw temu, co wniosek wyraża, jeżeli przeto życzycie sobie i zamierzacie ułagodzić niechęć, to nie osiągniecie tego skutku waszym wnioskiem. Lękam się nawet, że wniosek ten wystawiać będą jako nowy dowód pruskich zachceń i tłomaczyć go w najpotworniejszy sposób na niekorzyść Prus. Zachodzi nawet pytanie, ażali w tem zawikłanem i groźnem położeniu dzisiejszem Europy, jest chwila obecna stosowną, aby przedsiębrać tak wielkie reformy, które dotychczas mało kto pojmuje, a przeciw którym tak wiele odzywa się głosów. Z głębi mojego przekonania muszę dać przeczącą na to pytanie odpowiedź. Gdzie przedewszystkiem potrzeba zgody, nie należy siać waśni, z których się rodzą burze. Proszę zatem panów odrzucić poprawkę.

— Prawodawcze zgromadzenie w Frankfurcie nad Menem uchwaliło prawie jednogłośnie: 1) Na wniosek Dr. Textora względem wniosku, który rząd darmsztadzki przedłożył federacyi przeciw tak zwanemu stowarzyszeniu narodowemu, polecić deputowanemu frankfurckiemu, ażeby nietylko głosował przeciw wnioskowi heskiego rządu wielkoksiążęcego, ale nawet powstawać na to ze wszstkich sił. 2) Na wniosek Dr. Braunfelsa upraszać senatu, ażeby za pośrednictwem frankfurckiego posła przy sejmie związkowym ile możności wpływał na utworzenie silnej władzy centralnej z reprezentacyą ludu.

Rosya.

(Sprawa syryjska.)

Petersburg. 30. stycznia. Liczne podnoszą się głosy za przedłużeniem francuskiej okupacyi w Syryi. Wpływ Francyi na sprawy syryjskie uważają jako na czasie i za bardzo pożyteczny dla tamtejszych mieszkańców, i spodziewają się także, że ułatwi rozstrzygnienie kwestyi względem kanału w Suez.

Turcya.

(Aresztacye w Syryi.)

W okolicy Aleppo aresztowano z rozkazu Fuada Baszy, znakomitego naczelnika Kurdów Hadyi Batrana, który miasto ścigać wałęsających się po kraju złoczyńców, dodawał im otuchy i popierał ich jeszcze. Oprócz tego aresztowano także w Aleppie trzech znakomitych Turków, i odstawiono ich z naczelnikiem Kurdów pod sąd do Bejrutu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt, 12. lutego. Wiadomość, że miasto Peszt otrzymało odmowną odpowiedź na prośbę, ażeby sejm krajowy zebrał się nie w Budzie lecz w Peszcie, jest jak donoszą dziennikowi *Sürgöny* z Wiédnia po części uzasadniona. Miasto Peszt podało bowiem plan przyrządzenia ujeżdzalni z kosztorysem załączając do tego prośbę, ażeby sejm podług ustawy z roku 1848 obradował w Peszcie. Na to podanie otrzymało miasto Peszt rezolucye, że Najjaśniejszy Pan powołał już sejm do Budy, i że podanie to jest przeto zbyteczne. Ale miasto Peszt przedłożyło drugie podanie.

Fiuma, 12. lutego. Podług telegramu Bana z dnia wczorajszego ogłoszony został stan oblężenia w Fiumie i jej obwodzie. Dnia 19. rozpoczyna się jeneralna kongregacya komitatu fiumskiego.

Paryż, 13. lutego. Dzisiejszy *Monitor* powiada, że pan Zuden jeździł tylko w sprawach prywatnych do Rzymu i nie przywiózł żadnego listu Papieża do Cesarza.

Turyn, 12. lutego. Gaeta żądała 14dniowego zawieszenia broni, by się układać o kapitulacyę. Cialdini nie przystał na to, oświadczając jednak, że gotów jest wejść w układy. Od dwóch dni sprawiają bateryе piemonckie wielkie spustoszenie.

Ogłoszony w dziennikach zagranicznych list Pelissiera do Cialdiniego jest podług zapewnienia gazet rządowych zmyślony, gdyż Cialdini nie korespondował nigdy z Pelissierem.

Dzisiejsza *Opinione* pisze: Ponieważ skutek wyborów zabezpieczył politykę rządu, postanowiło ministeryum dla pojednania rozmaitych partyi konstytucyjnych proponować Rattazzego na prezydenta izby, który też po naradzeniu się z swymi przyjaciołmi skłania się do przyjęcia tej godności.

Turyn, 13. lutego. Jenerał Cialdini i komendant Gaety złożyli mieszaną komisyę dla spisania warunków kapitulacyi.

Frankfurt, 12. lutego. Dzisiejsza *Postzeitung* donosi: Wniosek wydziałowy pana Pfordten co do propozycyi darmsztadzkiej przeciw związkowi narodowemu pozostawia zastosowanie uchwały związkowej pojedyńczym rządom. W motywach wniosku tego potępia Pfordten związek narodowy.

Berlin, 12. lutego. Słychać, że Austrya i Prusy oświadczyły się w sprawie syryjskiej za zdaniem Francyi i Rosyi, t. j. za przedłużeniem okupacyi, i będą w tym duchu przemawiać na konferencyi.

Kopenhaga, 12. lutego. Trzydziestu dziewięciu studentów szlezwickich podali adres do ministra wojny, że na przypadek wojny oddają się pod jego dyspozycyę. Minister podziękował im, dodając, że okupacya Holsztynu może wywołać wojnę i to europejską.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. lutego.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Drohojowski Józef, z Balic. — Balzer Fr., c. k. prz. pow., z Chodorowa.

Hotel Langa: Wilczyński Fr., z Hrebenny.

Do domu nr. 4 8¼: Kieszkowski Józef, z Kulnic.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. lutego.

PP: Jaruntowski Ant., do Jabłonki. — Ostaszewski Teofil, do Wzdowa. — Tchornicki Jan, do Sanoka. — Paszkucki Ign., do Horodłowiec. — Wilczyński Włod., do Nowego sioła. — Lipski Mikołaj, do Rosyi. — Osmólski Wład., do Władypolgóra. — Hr. Dunin Jan, do Glemboki.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „**Wąsy i Peruka,**“ komedya w 3 aktach Józ. Korzeniowskiego.

Jutro w teatrze niem. na dochód komika p. Martinius. Kwodlibet złożony z rozmaitych komedyi i oper.

W niedzielę na scenie polskiej: „**Zamek na Czorsztynie**“ operetka i „**Kłopoty młodego ojczyma,**“ komedya.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. lutego 1861.

Pora	Barometr w mierże parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum	Stan po wietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7 god zrana	327 34	+ 0.1	89.0	północny sł.	pochmurno
2 god. po poł	327.81	+ 3 0	70 6	połud.-wsch. „	„
10. god. wiecz.	328 22	— 0.2	78 8	wschodni „	jasno

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 14. lutego.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 76 15. Metaliki po 5% za 100 zł 65 50; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. .— ; Węgier —.—. Galicyi —.— ; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 731.— instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 164.10; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —. .

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Lipsk za 100 talarów —. . Londyn za 10 funtów szterl. 147.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. - .—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7 —, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 146.75.

Kurs lwowski.

Dnia 14. lutego.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr	6	89	6	99
Dukat cesarski	„ „	6	91	7	1
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	85	12	10
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	30	2	34
Talar pruski	„ „	2	19	2	25
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—		—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	83	40	84	40
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	87	63	88	70
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	167	—	170	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	62	—	63	—
5% Pożyczka narodowa		75	29	76	20

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. lutego.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	60 50	61.—
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	76 80	77.—
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	77.—	77.10
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	66 —	66.25
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	66 50	67.—
dtto. „ 4½%	58.50	59 —
dtto. „ 4%	50 50	51.—
dtto. „ 3%	39 50	40.—
dtto. „ 2½%	34 —	35 —
dtto. „ 1%	13 10	13 20
Przez. do wylos. z r. 1839	109.—	109.50
„ 1854	88 —	88 50
„ 1860	82 75	83.—
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	83 25	83.75
Renty Como po 42 lir. aus.	15 50	16 —
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	63 50	64 50
„ „ 4½%	55 50	56 50
„ „ 4%	48.50	49 50
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	43.50	44.50
„ 3%	—.—	44 50
„ 2½%	—.—	42.50
„ 2¼%	—.—	38 50
„ 2%	—.—	35.50
„ 1¾%	—.—	32 50
dtto. z procent za granica „ 5%	63 50	64 50
„ 4½%	55 50	56 50
„ 4%	48 50	49 50
B. krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł: Niższej Austryi	84 —	85 -
Wyż. Aust. i Salb.	86 50	86 75
Czech	89.50	90 —
Morawii	85 50	86.
Szląska	85.—	86 50
Styryi	85.—	86 —
Tyrolu	97.—	99 —
Kar., Krainy, i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	66 25	67 —
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	64 50	65.—
Galicyi	63 —	63 50
Siedmiogr. i Bukow.	62 25	63 25
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	— —
Wen. pożyczka z r. 1859	88 —	88 50
Dług Tyrolu po 5%	63.50	64 50
„ 4%	48 50	49.50
„ 3½%	43 50	44 50
Dług Salcburga „ 3%	35.50	36.50
„ 2½%	29.50	30.50
Dług Krainy „ 2%	23.50	24.50
„ 1¾%	22.50	23.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	740 —	742
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	169 20	169 40
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	578 —	580 —
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2132	2134 —
Tow. kolei żel państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	287	287.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	186 50	187.
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	108 50	109 —
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 140 zł (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen i central. - włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłata 140 zł. (70%)	184 —	186.—
Kol. Kar Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	169.50	170 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	60.—	65.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	650.—	—.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	112.50	114.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	— —	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	110.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	413.—	415.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	180.—	200.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	398.—	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	385.—	390.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101 —	101 50
10 „ 5%	97 —	98 —
przeznacz. do los. po 5%	90 75	91 —
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99 50	100 —
przez. do los. po 5%	86 75	87.—
Gal. Tow kred. po 4%	88.—	—.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97. —	97.50
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	107 25	107 50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	146.—	147.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	98 50	99.
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	140. —	141.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	79.50	80.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.—	95.50
Lloyda za 100 zł.	80.—	81.

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	112 75	113 —
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	98 —	98.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	124.—	126.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.50	38 —
Esterhazego po 40 zł. m. k.	89.—	89 50
Salma „ 40 „ „	35.75	36 25
Palfiego „ 40 „ „	37.50	38 —
Clarego „ 40 „ „	35 25	35 75
St. Genois „ 40 „ „	35 75	36 25
Windischgrätza 20 zł. „	20 75	21 25
Waldsteina 20 „ „	24.75	25 25
Keglevicha 10 „ „	15 25	15 75

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	—.—	123.—
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	123 —	123.25
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	108.—	108.25
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	144 —	144.—
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	56 90	56.90
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. wol	— —	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	81 c.
dtto. pełnej wagi	6 „	80 „
Korona	19 „	70 „
20frankówka	11 „	54 „
Rosyjski impery.	11 „	82 „
Talar związkowy	2 „	15 „
Srebro	143 zł	— c.
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Podatek stemplowy.) Podług wykazu w „Austria“ był dochód z podatku stemplowego w roku administracyjnym 1860 następujący: Stemplowych marków wydano 55,757.229 z dochodem 11.254.979 zł., zatem o 4,052 657 sztuk i o 334 787 zł. więcej niż w roku 1859. Stemple na karty do grania przyniosły w roku administracyjnym 1860, 236.690 zł. 70 c., o 36,655 zł. 5 c. więcej niż w roku 1859. Za stemple na kalendarzach wpłynęło 134.222 zł. 22 c., w porównaniu z r. 1859 o 18.875 zł. 92 c. więcej. Dochód z stemplów dziennikarskich wynosił 499 912 zł. 75 c. więcej o 4302 zł. 83 c. niż w roku 1859. A tylko dochód od stempli ogłoszeń pomniejszył się o 8280 zł. 44 c.

Włącznie ze sprzedanemi blankietami na weksle wynosi ogółowy dochód stemplowy w roku 1860, 12,208.151 zł.

Wyszczególnia jeszcze i to, że liczba stemplowanych dzienników w monarchyi wynosiła w r. 1860 49,604.757 numerów, o 4,097.051 więcej niż w r. 1859; i że liczba stemplowanych dzienników zagranicznych podniosła się w roku 1860 na 193 259 exemplarzów, o 23.365 exemplarzów więcej niż w r. 1859

(Instytut oftalmiczny książąt Lubomirskich w Warszawie.) W r. 1860 leczono w instytucie Oftalmicznym książąt Lubomirskich w Warszawie 3214 chorych na oczy, z których 220 umieszczono na kuracyi w salach instytutowych, 2994 było z ś przychodnich. Największa ilość przypadała na letnie miesiące, jak zwykle w naszym warszawskim klimacie. Starozakonnych liczono blisko połowe; przybyłych zaś z prowincyi chorych na kuracyę 341 osób, z Królestwa i pogranicznych gubernii. Główníe panującemi były cierpienia powiek i powierzchni oka, które się u nas nader łatwo rozwijają, z przyczyny kurzu i zmiennych atmosferycznych wpływów, a które bardzo często, przy zaniedbaniu, przewlekły przybierają charakter i niezliczone w leczeniu przedstawiają trudności. Niebezpieczne katararalne zapalenia oczów nowo narodzonych dzieci zdarzały się równie często jak w upłynionych latach; lecz rodzice, smutnem widać nauczeni doświadczeniem, zgłaszali się z dziećmi bezpośrednio po wybuchu cierpienia i dla tego też żadne z nich nie utraciło wzroku, kiedy dawniej po kilka a nawet po kilkanaście liczono corocznie ofiar przesądu, niedbalstwa lub niewiadomości, ofiar stających się ciężarem rodzinom i krajowi, z przyczyny nabytego kalectwa, któremu przy energicznem i wczesnem postępowaniu z łatwością można zapobiedz. Większych operacyj okulistycznych wykonano 86. Dwadzieścia osób operowano na kataraktę, bądź na obu bądź na jednem oku, i w tych 18 wzrok odzyskało. Operacya zezu wykonana była u sześciu z niemniej pomyślnym skutkiem, równie jak i ośm razy wykonana operacya sztucznej źrenicy, którą się dzisiaj przedsiębierze nie tylko w celu przywrócenia zamaskowanego wzroku, lecz i w celu zachowania gasnącego przy tak nazwanych zieloniakach (glaucoma). U jednego z chorych całe oko wraz z przyległością musiało być wyłuszczone, z przyczyny rakowatego przetworu. U osób zaś dziewięciu wyłuszczono przetoki łzawe (fistuły) za pomocą właściwych operacyj. Oprócz tych, wykonano jeszcze u osób przychodnich 137 pomniejszych operacyi, nie wymagających pomieszczenia w szpitalu. Osób 312 otrzymało bezpłatnie lekarstwa, bądź na koszt instytutu, bądź na koszt Towarzystwa dobroczynności, lub też szpitala starozakonnych. Dziennie zgłaszało się do instytutu około 50 osób w przecięciu; pomieszczeni zaś na salach leżeli około 37 dni w przecięciu, albowiem z przyczyny szczupłości miejsca, sale muszą być zarezerwowane dla samych tylko cięższych lub ważniejszej operacyjnej pomocy wymagających wypadków.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.